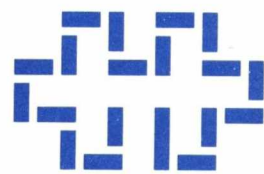

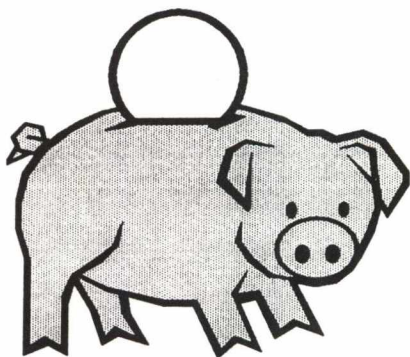
Medio

Berichten uit het huis, nr. 5

Mei 1994

MEDIO, met onder andere :

Sparen op het werk .....

- ➔ SPAREN OP HET WERK
- ➔ EEN GEZONDE INSTELLING
- ➔ IDENTIFICATIE VERPLICHT
- ➔ UITWIJKOEFENING DIV
- ➔ NIEUWE RUBRIEK: BIT-JES EN BYTE-JES

IGNATIUS ZIEKENHUIS

COLOFON

Redactie

Luc Demarbaix   hoofdredacteur
 Jeanne v. Beijnen
 Nel Cornet
 Hanneke Kuijpers
 Bob Leclercq
 Joke Roks
 Coby Spapen
 Ineke Voermans-Aarts

Redactie-adres :

Afdeling Public Relations

MEDIO is het informatieblad van het Ignatius Ziekenhuis. Het verschijnt (minimaal iedere maand) in een oplage van 950 exemplaren en wordt verspreid over alle afdelingen.

Copy voor Medio juni '94 inleveren vóór 10 juni a.s.

VOOR AL UW BLOEMWERKEN EN INTERIEURBEPLANTINGEN

Chr. Huygensstraat 44
 (Edisonplein)
 4816 BK Breda
 Tel./fax.: 076-711818

BLOEMSIERKUNST SCHALK

†

Bij het ter perse gaan van deze Medio namen wij kennis van het plotselinge overlijden van

dr. Fr. Th. C. Willems.

Ruim 16 jaar is hij een vertrouwd gezicht geweest in het Ignatius Ziekenhuis.

Als arts-microbioloog had hij met velen contact, waarbij zijn vriendelijkheid en aandacht voor de omgeving het meeste opvielen. Menigeen heeft de opmerking gemaakt dat het wel te zien was dat het een "oude huisarts" was.

Zijn aanwezigheid bij vele gelegenheden, zijn gemoeidelijke praatjes en zijn warme belangstelling voor zijn werk en het ziekenhuis waren typerend.

De laatste maanden maakte hij velen deelachtig aan zijn plannen voor de toekomst: in 1995 met pensioen; hij genoot er nu al van, maar de werkelijkheid werd anders.

Het ziekenhuis verliest in Frans Willems een heel aimabele, actieve medewerkende.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen de kracht toe dit verlies te verwerken. Ook al diegenen die met hem samenwerkten wensen wij veel sterkte toe.

ACTIVITEITEN COORDINATIE TEAM

Van 30 mei t/m 3 juni a.s.

Missie-tentoonstelling in de vide

maandag	)	van 14.00 - 19.00 uur
dinsdag	)	
woensdag	)	van 11.00 - 19.00 uur
donderdag	)	
vrijdag	)	

Toegang gratis

MEDEDELINGEN

Aan : alle medewerkers
Van : dienst PO&O
Betreft : **wijziging in informatie over de spaarloonregeling**

Zoals u inmiddels weet, kent het Ignatius Ziekenhuis vanaf 1 mei 1994 een spaarloonregeling, waaraan alle medewerkers met een vast dienstverband kunnen deelnemen. U bent daarover geïnformeerd met de brochure "Kent u ook zo'n (spaar)varken?". In deze brochure zijn onder andere de gevolgen aangegeven voor de werknemersverzekeringen, waaronder de ZWF (Ziekenfondswet).

Op basis van recente informatie van de bedrijfsvereniging BVG blijkt, in tegenstelling tot de informatie in de brochure, dat het spaarloon wél invloed heeft op het brutoloon bij toetsing aan de loongrens ZWF: het brutoloon wordt met het spaarloon verlaagd.

Dit betekent dat bij de toetsing van uw brutoloon op 1 november van ieder jaar aan de loongrens voor de ziekenfondswet (f. 58.100,- in 1994) het spaarloon niet meetelt. Wanneer u met uw inkomen (bruto maandsalaris x 12,96) rond deze loongrens zit (tussen f. 58.100,- en f. 62.000,-) zou u dus als gevolg van het spaarloon en de nog vast te stellen verhoging van de loongrens voor 1995, mogelijk van een particuliere ziektekostenverzekering naar verplicht ziekenfonds gaan, danwel niet overgaan van ziekenfonds naar een particuliere verzekering, terwijl dat zonder sparen wel het geval was geweest.

Let wel: het is niet gezegd dat een verplichte ziekenfondsverzekering altijd duurder of goedkoper is dan een particuliere verzekering. Dat hangt van uw persoonlijke situatie af.

Indien er medewerkers zijn die zich reeds hadden opgegeven voor deelname aan de spaarloonregeling en op basis van het bovenstaande alsnog willen afzien van deelname, dienen zij dit door te geven aan de Salarisadministratie (toestel 8062) vóór 10 mei 1994.

Dienst PO&O

DANKBETUIGINGEN

Het afscheid van de operatiekamer en het Ignatius Ziekenhuis was niet gemakkelijk. Maar de aanwezigheid tijdens de receptie van zoveel collega's en specialisten heeft mij zeer goed gedaan. Dank u wel voor alle prachtige bloemen, cadeaus, kaarten, goede wensen en vooral de warme handdruk.

Dank u wel Ignatius en alle lieve mensen, waar ik mee mocht samenwerken. Ik zal jullie niet vergeten.

K. Biemans,
voorheen hoofd Anesthesie

Bedankt voor het vertrouwen!

Toegegeven, het was een beetje vroeg op die twaalfde april bij de OR-verkiezingen en het was niet de meest recente foto op de affiches een dag daarvoor. Ondanks mijn "boeventronie" en het storen tijdens uw dagelijkse ochtendritueel, ben ik met 173 van de 480 uitgebrachte stemmen in de OR gekozen en hiervoor wil ik u hartelijk danken.

Het doet me deugd veel stemmende mensen uit de Facilitaire Dienst gezien te hebben. De OR leeft blijkbaar ook in onze dienst en dat is een goede zaak.

Meteen na de verkiezingen ben ik drie dagen mee op OR-cursus geweest in Oisterwijk. Dit is me bijzonder goed bevallen. Allereerst is het een goede mogelijkheid om de OR-leden beter te leren kennen en daarnaast heb ik veel opgestoken van de op dit moment levende ideeën in de OR.

Ik mag wel stellen dat ik me snel thuisvoel in deze groep en dat ik veel zin heb in het OR-werk.

Veel goede nieuwe ideeën zijn geboren, de samenwerking is geoptimaliseerd en ik sta te trappelen om voor u aan de slag te gaan. Onderwerpen genoeg, dus ik kan m'n borst natmaken. Via deze weg wil ik u periodiek op de hoogte houden van het gebeuren in de OR. Heeft u vragen of opmerkingen, dan kunt u me ook bellen natuurlijk (8623).

Nogmaals dank voor uw vertrouwen en tot ziens, horens of schrijvens.

Niels Merckx,
stafmedewerker Facilitaire Dienst

Gekozen voor de Ondernemingsraad !

Bedankt voor het uitbrengen van je stem (hoge opkomst!) en ontzettend bedankt als je ook op mij gestemd hebt!

Ik realiseer me terdege dat nu de eerste stap gezet is en dat het eigenlijke werk nu pas gaat beginnen. Ik ben al druk bezig mezelf in te lezen, in te praten en te participeren in de OR-vergaderingen. Ik wil zo optimaal mogelijk gaan functioneren binnen de OR, zodat ik onze belangen zo goed mogelijk kan gaan behartigen. Daarvoor blijft natuurlijk jullie steun en vooral ook jullie respons onontbeerlijk!

Voel je ook betrokken bij de Ondernemingsraad, dus als er wat is .... kom dan langs!!

Mariana van Mil,
Dienst PO&O (nieuw OR-lid)

EEN GEZONDE INSTELLING

De afgelopen periode is op diverse plaatsen in het ziekenhuis uw aandacht gevraagd voor de actie

“ ROKEN? KOM OP, STOP ”

U weet dat u in het ziekenhuis alleen op speciaal daarvoor aangewezen ruimtes mag roken. Daar zijn goede redenen voor.

Roken is slecht voor de gezondheid. Dat geldt ook voor passief roken, het inademen van rook zonder zelf te roken. Daarbij komt dat passief roken voor veel mensen zeer hinderlijk is. We moeten voorkomen dat mensen die er voor kiezen om niet te roken, toch last en schade ondervinden van tabaksrook van anderen.

Huisregels voor roken

We willen u daarom twee dingen vragen.

Allereerst uw medewerking bij het naleven van de ziekenhuisregels die we voor het roken gemaakt hebben. Deze zijn gebaseerd op de tabakswet, waarin staat dat we passief roken moeten voorkomen. In de praktijk betekent dit dat u alleen mag roken op plaatsen waar dit uitdrukkelijk is toegestaan. Dit wordt door de groene bordjes duidelijk aangegeven.

In de tweede plaats willen we u vragen dit artikeltje verder door te lezen.

Voordelen van stoppen met roken

Gezond zijn vindt iedereen belangrijk. Jammer genoeg zijn er bedreigingen voor de gezondheid, die u niet altijd in de hand heeft. Toch is er gelukkig heel veel dat u wel zelf voor uw gezondheid kunt doen. Heel belangrijk is: niet roken!!!

Als u stopt met roken dan heeft dat veel voordelen. De kans op het krijgen van hart- en vaatziekten, longkanker, astma, chronische bronchitis en longemfyseem wordt aanzienlijk verkleind. Rokers die al klachten door het roken hebben, kunnen deze vaak behoorlijk verminderen door te stoppen met roken. Daarnaast zijn er veel directe voordelen van het stoppen met roken.

- u voelt zich fitter;
- u ruikt en proeft beter;
- u hebt meer lucht;
- u hebt geen bruine vingers, tanden en huiskamer meer;
- u ziet er gezonder uit;
- u voelt zich trots;
- u houdt geld over voor leuke dingen.

Weleens aan stoppen gedacht ?

Heeft u er wel eens aan gedacht om te stoppen met roken ? Dan bent u niet de enige. De meerderheid van de rokers

denkt daar regelmatig aan en heeft het ook wel eens geprobeerd. Misschien denkt u uw rokertje maar moeilijk te kunnen missen. Vraag uzelf eens af of dat werkelijk zo is. Bekijk het eens van de andere kant. Wordt gezelligheid niet in eerste instantie door de mensen gemaakt ? Als elf miljoen niet rokende Nederlanders stress anders oplossen dan met roken, zou u dat dan niet kunnen ?

Als u in staat bent om te stoppen met roken, zou u dan ook niet kunnen voorkomen dat u te zwaar wordt ? Als u het even goed bij u zelf nagaat, zijn er dan niet voldoende andere dingen in het leven om te genieten ? Al is het doorbreken van een verslaving lastig, u heeft vast al vaker moeilijke dingen voor elkaar gekregen ! Als u het eens zo bekijkt kunt u het roken misschien wel gemakkelijker missen dan u denkt.

Hoe stoppen met roken ?

Het blijkt dat als een roker er zich voor inzet, het lukt om er vanaf te komen. 2,5 Miljoen Nederlanders gingen u voor.

Voor stoppen met roken heeft u niet alleen een sterke wil nodig. Even belangrijk is een goede aanpak. Als u al eens bent gestopt, kunt u van de toen gemaakte fouten leren. Verder zijn er enkele gouden regels:

- plan een stopdag;
- stop radicaal;
- verwijder alles wat u aan roken doet denken;
- zeg regelmatig tegen uzelf dat u wilt en kunt stoppen;
- stel uzelf een beloning in het vooruitzicht;
- vraag mensen in uw omgeving u te steunen bij het stoppen.

Deze tips en nog veel meer informatie vindt u in de gratis brochure die u kunt aanvragen op het informatienummer, en in een gids die uw huisarts voor u heeft.

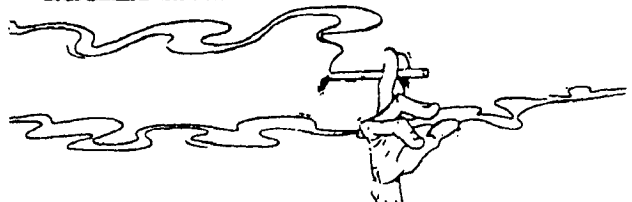
Wilt u extra steun bij het stoppen met roken dan kunt u gebruik maken van de groepscursussen bij de GGD of Kruiswerk/Thuiszorg.

Of u nou wilt stoppen of niet, laat in ieder geval geen vraag onbeantwoord. U kunt hiervoor terecht bij het informatienummer van de Stichting Volksgezondheid en Roken: 070 - 3522554.

Veel succes!

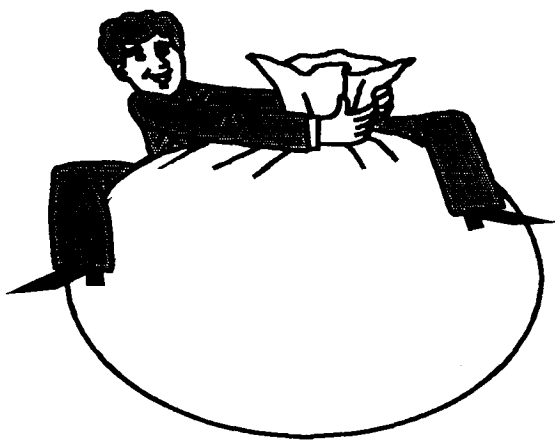
Werkgroep Rookbeleid Ignatius Ziekenhuis

Was u maar wat minder adembenemend.

SPAREN OP HET WERK

Sinds begin dit jaar bestaat een nieuwe spaarloonregeling, vastgelegd in de wet Vermeend/Vreugdenhil. Zelfs de bonden, ooit verklaard tegenstander van spaarregelingen, zijn overstag. Bedrijven kunnen hun werknemers immers goedkoop een extraatje bezorgen. "De wet is een schot in de roos".

Binnen enkele maanden zullen meer dan een miljoen werknemers in Nederland gebruik maken van de fiscaal aantrekkelijke bedrijfsspaarregeling. Dat verwacht PvdA Tweede-Kamerlid prof. dr. Willem Vermeend, een van de initiatiefnemers tot de vernieuwde regeling, die sinds 01-01-1994 bestaat.

De vernieuwde regeling voor belastingvrij sparen is in korte tijd populair geworden omdat het bedrijven en instellingen ruim de mogelijkheid biedt werknemers goedkoop te laten sparen. De hoofdlijn, bestaande uit vier regelingen die gemeen hebben dat jaarlijks maximaal een bedrag van ongeveer f 1.000,- en/of ca. f 1.500,- (exclusief inflatiecorrectie; dit jaar 2,7%) per werknemer vrij van belasting mag worden uitgekeerd/gespaard, werd door Vermeend in een wet vastgelegd en door de Tweede en Eerste Kamer aanvaard. De uitwerking van de details werd geregeld in een uitvoeringsbesluit, waarvoor de ministers van Financiën en van Sociale Zaken verantwoordelijk waren.

Iedereen leek tevreden, totdat minister de Vries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid doorkreeg hoe mogelijk met de regeling zou worden omgegaan. "Ik heb geen kritiek op de wet Vermeend/Vreugdenhil (CDA Tweede Kamerlid). Immers ik ben mede-ondertekenaar. Maar in de wet staat niet dat spaarloon ook kan worden aangewend voor een lijfrente." Financieel deskundigen hadden enthousiast op deze mogelijkheid gewezen: het meeste voordeel wordt behaald als de belastingvrije spaar- of winstuitkering gebruikt wordt voor de aankoop van een lijfrentepolis. De aankoop van zo'n polis is namelijk aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Opnieuw fiscaal voordeel dus. Dubbelop, dat ging de Vries te ver. Op deze manier levert de fiscus volgens hem een

ongewenste bijdrage aan het creëren van privé pensioen en VUT-regelingen.

De Vries sloeg alarm toen minister van Thijn van Binnenlandse Zaken in de ministerraad meedeelde, dat er een akkoord was gesloten waarbij 110.000 ambtenaren met ingang van 1 mei ook onder de nieuwe spaarregeling komen te vallen. De minister van Sociale Zaken had ook een reken-som gemaakt: "Het is heel simpel. Als je uitgaat van 6 miljoen werknemers en je veronderstelt dat tien a twintig procent van de lijfrenteregeling gebruik maakt, dan derft de fiscus al snel 1 miljard belastinginkomsten".

Eerst wilde de Vries dat het kabinet de regeling niet op het overheidspersoneel zou toepassen, maar dat zou discriminatie van ambtenaren hebben betekend. Toen zei hij dat wat hem betreft de lijfrenteconstructie dan maar voor iedereen verboden moest worden. Het uitvoeringsbesluit zou toch veranderd kunnen worden. De Vries kreeg het bijna zover dat de Raad van State nog eens om advies gevraagd zou worden. "Toen werd het Vermeend te gortig", aldus José Smits in de Volkskrant. "Hij riep zijn CDA-collega Vreugdenhil te hulp. Samen verzonnen ze de mogelijkheid in een toevallig aan de orde zijnde belastingwetsvoorstel een extra artikel op te nemen. Die wet gaat over heel iets anders, maar in dat artikeltje is bepaald dat de Vries het uitvoeringsbesluit niet meer mag veranderen. Hij had nu lang genoeg gezeurd." Vermeend: "We zijn 6 jaar geleden begonnen met het ontwerpen van de nieuwe spaarloonregeling. Minister de Vries is nooit voor de regeling geweest. Achteraf, nu hij in de Tweede en Eerste Kamer heeft verloren, blijft hij zeuren. De minister tast op deze manier de geloofwaardigheid van de wetgever aan."

Verschillende spaarregelingen

Hoe zien de verschillende spaarmogelijkheden eruit ?

Omdat in het ziekenhuis gekozen is voor de spaarloonregeling, zal hier uitgebreider bij worden stilgestaan dan bij de andere regelingen.

- De spaarloonregeling. De werkgever mag, uiteraard met toestemming van de werknemer, jaarlijks maximaal f 1.541,- inhouden op zijn brutoloon en dit storten op een speciale spaarrekening. Dit bedrag is vrijgesteld van belasting en premieheffing. Een collectieve deelname is niet meer verplicht, al blijven de werkgevers en de werknemers vrij om samen een collectieve deelname overeen te komen. De verwachting is dat dit de meest populaire regeling zal worden.
- De premiespaarregeling. Hier wordt een bedrag netto gespaard door de werknemer en mag de werkgever een premie aan de werknemer geven over een inleg die vier jaar lang op een speciale spaarrekening moet staan.
- De winstdelingsregeling. De werkgever mag de werknemer elk jaar voor ten hoogste f 1.541,- belasting- en premievrij laten delen in de commerciële winst of fiscale jaarwinst.

- De aandelenoptieregeling. De werknemers mogen tot een maximum van f 1.541,- per jaar belasting- en premievrij aandelen of opties in het eigen bedrijf ontvangen.

Spaarloonregeling

Om van de vrijstellingen bij de spaarloonregeling gebruik te kunnen maken, zijn er enige voorwaarden gesteld aan het bedrijfsspaarreglement. De belangrijkste is dat de spaargelden ten minste vier jaar geblokkeerd blijven. Hierna is het spaargeld vrij opneembaar. De banken (in ons geval de RABO-Breda) bieden hier een speciale spaarrekening voor aan, waarbij alleen met de handtekening van de werknemer en de werkgever op een speciaal formulier geldopname kan plaatsvinden. Overigens zijn er, zonder dat de fiscale voordelen verloren gaan, erkende opname-mogelijkheden. De werknemer kan het spaartegoed dan voor een ander doel aanwenden, voordat de termijn van vier jaar verstreken is.

Het gaat hier om de volgende mogelijkheden.

1. U maakt het spaarloon over naar een verzekeraar ten behoeve van een levensverzekering. Dit betreft een zogenaamde kapitaal- of lijfrenteverzekering. De werknemer mag de premiebetaling voor een lijfrenteverzekering nog eens van zijn belastbaar inkomen aftrekken, iets waar minister de Vries zo tegen was. Het tijdstip van belastingbetaling wordt verschoven naar een later moment, namelijk wanneer de levensverzekering tot uitbetaling komt.
2. Besteding van het spaargeld voor de aankoop van een eigen woning.
3. Omzetting van de spaarrekening in een geblokkeerde effectenrekening (niet voor IZB).

De rente op de spaarrekening tijdens de blokkeringsperiode van 4 jaar is wel vrij opneembaar. Voor deze rente geeft de overheid een extra belastingvrijstelling van duizend gulden. Deze bijzondere vrijstelling geldt naast de algemene rentevrijstelling, ook duizend gulden. In huwelijkssituaties zijn de maximum bedragen niet duizend maar tweeduizend gulden.

Ingangsdatum spaarloonregeling

Instellingen en bedrijven kunnen de nieuwe spaarloonregeling op elk moment laten ingaan. Als de nieuwe regeling maar voor 01-07-1994 tot stand komt, mag de werkgever zelf bepalen of deze regeling voor geheel 1994 geldt. De niet gepleegde inhoudingen kunnen in de resterende maanden van 1994 verrekenend worden.

Oude bedrijfsspaarregeling

Als een instelling nog een oude bedrijfsspaarregeling kent, moet die eerst stopgezet worden voordat er gebruik gemaakt

kan worden van de nieuwe regeling. De oude regeling eindigde in het ziekenhuis op 31-12-1993. Het handjevol deelnemers heeft inmiddels bericht hierover ontvangen.

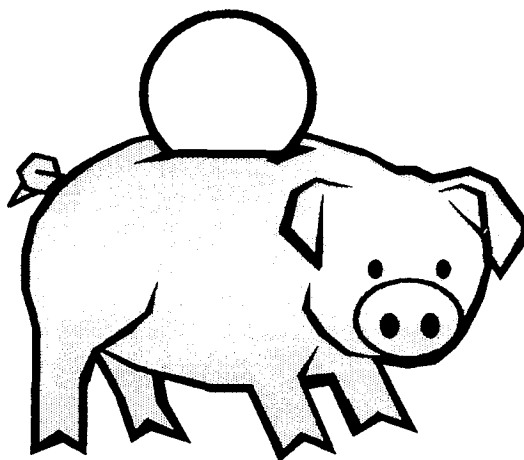
Het nieuwe regime voor bedrijfsspaarregelingen is zonder twijfel aanmerkelijk royaler dan het oude en biedt vele keuzemogelijkheden. Maar om de nieuwe wet te bekostigen, zijn in de belastingwetgeving de zogenaamde feestdagenregeling, en de regeling voor jubileum- en ontslaguitkeringen wel aanzienlijk beperkt. En er is nog iets: de gevolgen voor de sociale uitkeringen. Het spaarloon telt namelijk niet mee bij de bepaling van de WW- en WAO-uitkering. Bij de berekening van deze uitkeringen geldt als basis het brutoloon minus het spaarloon. Daarvoor weet Vermeend echter een oplossing. "Als er een aanvullende verzekering is afgesloten waarbij het WAO-gat wordt gedicht op basis van het brutoloon, dan wordt ook het spaargat gedicht."

In de aan u toegestuurde folder over de spaarloonregeling wordt op de negatieve aspecten nader ingegaan.

In het regeerakkoord van 1989 werd winstdeling bepleit als maatregel om de lonen te matigen. Zoals dagblad Trouw het formuleert: "Geen of weinig loonsverhoging, maar misschien wel een winstuitkering of een door de werkgever uit te voeren spaarregeling. De bedenkers van de wet die voor dergelijke zaken een soepeler fiscaal regime biedt, de kamerleden Vermeend (PvdA) en Vreugdenhil (CDA), lijken in de roos te hebben geschoten."

Op dit moment stromen de aanmeldingen voor deelname aan de spaarloonregeling nog steeds binnen bij de salarisadministratie. Iedereen (uitgezonderd poolers, medewerkers met een tijdelijke aanstelling, medewerkers in het kader van een subsidieregeling, stagiaires en wachtgelders) kan - ook na 1 mei - ieder moment geheel op basis van vrijwilligheid aan de spaarloonregeling deelnemen. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de aan ieder persoonlijk gestuurde folder "Kent u ook zo'n varken"?

Dienst POO

VOOR U GELEZEN .....

Opkomst van werken "a la carte"

Frankrijk: le Figaro

De vereniging Passerelle die opgericht is door zes grote Franse bedrijven wil uitlenen van werknemers bevorderen. Deze formule maakt het mogelijk om het Midden en Klein Bedrijf (MKB) te laten profiteren van de ervaring van kader en technisch personeel van grote bedrijven. Het MKB betaalt het salaris van het ingeleende personeel tijdens de uitzending. Het grote bedrijf is zo tijdelijk van de loonkosten af zonder personeel te moeten ontslaan. Voor de werknemer is de aantrekkingskracht om vrijwillig uitbesteed te worden, de nieuwe ervaring en de garantie van zijn baan bij terugkeer, het behoud van salaris en misschien de mogelijkheid om verder te komen. Volgens de enquête die de vereniging hield onder 350 bedrijven in het MKB, zou deze vernieuwing gunstig ontvangen worden door de 40% van de ondervraagde directeuren. De vraag blijft of het een nieuwe manier van werken voor de toekomst is of een manier om tijdelijk de economische malaise te bestrijden.

Voordelen en nadelen van deeltijd

Duitsland: Karriere

Werknemers in deeltijd werken beter dan hun collega's in voltijd, maar vragen van hun superieuren een beter organisatievermogen. Dit blijkt uit een vragenlijst die aan 295 kaderfunctionarissen van de Schweizerische Kreditanstalt werd voorgelegd: bijna twee derde van de ondervraagden meent namelijk dat de motivatie van mensen die in deeltijd werken groter is dan die van mensen in voltijd. 57,9% van het ondervraagde kader vindt echter dat een deeltijdfunctie evenveel kost als een voltijdfunctie en 35% vindt zelfs dat de gemaakte uitgaven hoger zijn. 77,5% spreekt zich uit voor een behoedzame ontwikkeling van deeltijdwerken. Tot slot, een derde van de ondervraagden heeft plannen om minder te gaan werken.

Externe controle verbetert de service naar de klanten

Ver. Staten: Los Angeles Times

Benadeeld door de economische crisis hebben heel wat bedrijven hun kosten zover mogelijk beperkt. Daarom is verbetering van de service aan hun klanten vaak de enige manier om nieuwe klanten te winnen en bestaande klanten te houden. Een onverwachte meevaller voor de bedrijven die de kwaliteit van de service moeten testen. Zo bezoeken de agenten van National Shopping Service ongeveer 6.000 bedrijven per maand. Het aantal bedrijven dat zich hiermee

bezig houdt (ongeveer 200) is de afgelopen 5 jaar verdrievoudigd in de VS.

Met de herwaardering van service hebben de managementgoeroes de jaren '90 omgedoopt tot het "decennium van de klant". Vorig jaar zijn er tientallen boeken over service aan klanten/patiënten verschenen en de deskundigen in service worden in grote getale uitgenodigd om te spreken op management-bijeenkomsten.

Werkende moeders

Nederland: NRC Handelsblad

In Nederland, Spanje en Italië blijft meer dan de helft van de moeders thuis om voor de kinderen te zorgen, tegen slechts 13% in Denemarken. Het percentage deeltijdbanen onder Nederlandse en Britse moeders ligt op 35%, het hoogste in de Europese Unie.

Werkende moeders in Europa

Land	Voltijd	Deelt.	Werkl.	Huisvr.
Denemarken	47%	28%	12%	13%
België	38%	22%	9%	31%
Frankrijk	42%	16%	9%	33%
Duitsland	31%	24%	6%	39%
Gr. Brittannië	17%	35%	6%	42%
Italië	37%	5%	8%	50%
Nederland	5%	35%	6%	54%
Spanje	29%	4%	11%	56%

Zwitsers het meest tevreden over hun baan

Duitsland: Blick durch die Wirtschaft

De werknemers in de landen van Noord-Europa, zoals Zwitserland, Nederland, Duitsland en België, hebben een positiever beeld over hun werksituatie dan de mensen in het Zuiden van Europa, zoals de Fransen, Spanjaarden en Italianen. Dit blijkt uit een jaarlijkse enquête van International Survey Research, die gehouden werd onder meer dan 500 bedrijven. Over het geheel blijken in Europa de Zwitsers het meest tevreden en de Britten het minst, alhoewel een Brits bedrijf, British Shoe, als een van de vijf beste bedrijven ter wereld werd genoemd samen met Texas Instruments, DHL, 3M en Nokia Mobile Phones.

De werknemers werden gevraagd 17 aspecten van hun beroepsleven te evalueren. Bij 16 daarvan kwamen de Zwitsers als hoogste uit de bus: meer dan 70% denkt dat zij heel productief zijn, goed begeleid worden, kwaliteitswerk afleveren, dat de arbeidsverhoudingen door respect gekenmerkt worden, dat zij goede arbeidsomstandigheden hebben en een bepaalde zekerheid van hun baan en dat zij zich daarom met het bedrijf kunnen vereenzelvigen.

Zij vinden dat zij goed georganiseerd, goed geïnformeerd, geschoold, en betaald zijn en vooruit kunnen komen.

Het gemiddelde niveau van de tevredenheid van de Europese werknemers is van 1992-93 op 1993-94 constant gebleven, maar er zijn wel kleine veranderingen. De verhoudingen zijn het afgelopen jaar in Nederland, België en Spanje aanzienlijk verslechterd, met name door de ongerustheid over de werkgelegenheid en de kwaliteit van de beleidsvoering, hoewel Nederland op de tweede en België op de vierde plaats, na Duitsland, komt.

IDENTIFICATIEPLICHT PER 1 JUNI 1994

Hieronder treft u de eerste bladzijde aan van het boekje ID, ofwel "Alles over de identificatieplicht".

Het Ignatius Ziekenhuis is als werkgever verplicht van al haar medewerkers een copie van een geldig identiteitsbewijs in het personeelsdossier te bewaren.

De gegevens moeten door de werkgever ook worden gecontroleerd.

Voor de werknemers die reeds in dienst zijn heeft het ziekenhuis tot juni 1995 de tijd dit te regelen. Te zijner tijd zullen wij u informeren hoe dit zal gaan gebeuren.

Voorts wijzen wij u erop dat iedere werknemer met ingang van 1 juni 1994 verplicht is een identiteitsbewijs op het werk

bij zich te hebben, zodat dit getoond kan worden bij controles van o.a. bedrijfsvereniging, belastingdienst, Sociale Verzekeringsbank.

Mocht u meer informatie wensen over identificatieplicht, de folder ligt ter inzage bij de personeelsadministratie.

Dienst PO&O

Waarom een identificatieplicht?

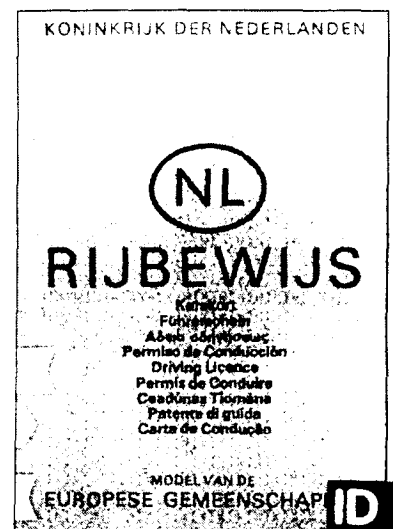
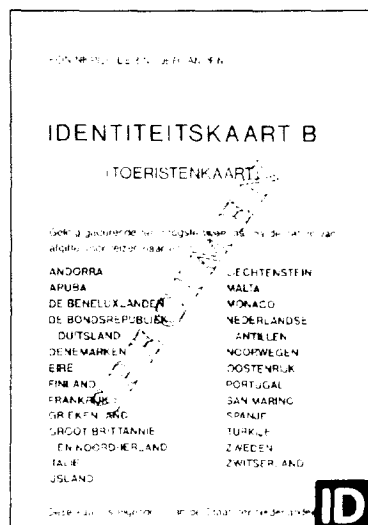
Vanaf 1 juni 1994 is er in Nederland een wettelijke identificatieplicht. Dat is een verplichting om in een aantal gevallen te bewijzen dat de gegevens die u over uzelf opgeeft, kloppen en goed zijn geschreven.

Daarvoor moet u een identiteitsbewijs laten zien. Met de identificatieplicht wordt fraude veel moeilijker, omdat mensen bijvoorbeeld niet meer een verkeerde naam kunnen opgeven. De identificatieplicht is een middel om fraude en criminaliteit te bestrijden.

Welke identiteitsbewijzen zijn er?

Om u te identificeren hebt u een identiteitsbewijs (ID-bewijs) nodig. Voor Nederlanders zijn er vier identiteitsbewijzen toegestaan:

- het paspoort;
- de toeristenkaart;
- het rijbewijs;
- en de gemeentelijke identiteitskaart.

BVG ZWANGERSCHAPSVERKLARING

Bent u in blijde verwachting? Haal dan een BVG zwangerschapsverklaring bij de personeelsadministratie (zuid 83).

Jammer genoeg melden zich nog regelmatig werknemers bij ons loket met een niet-officiële BVG zwangerschapsverklaring. Die moeten we dan nog een keer terugsturen naar huisarts/gynaecoloog of verloskundige. Sinds enige tijd accepteert de BVG namelijk alleen nog maar de enige echte originele BVG verklaring. Wij noteren daarop uw naam, micronummer en sofinummer. De arts of verloskundige vult de vermoedelijke bevallingsdatum in.

Zwangerschapsverklaring

STG IGNATIUS ZIEKENHUIS

BREDA
POSTBUS 90158
4800 RK BREDA

Aansluitingsnummer 041366.000.1

Telefoon rayonkantoor
076-282611

Opsturen aan
06 RAYONKANTOOR BREDA
POSTBUS 7319
4800 GH BREDA

In te vullen door de werkgever

- 1 Sofi-nummer werknemer
- 2 Naam
- 3 Eerste ziektedag

In te vullen door arts of verloskundige

- 4 De vermoedelijke bevallingsdatum
  - 5 Naam arts of verloskundige
- Adres
Postcode en woonplaats

Ondertekening door arts of verloskundige

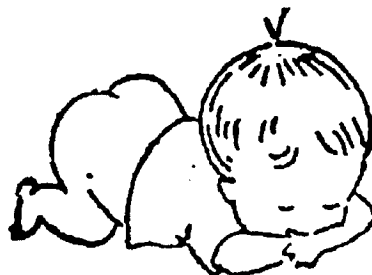
Datum en handtekening naar waarheid ingevuld

ZW 600 (S.M.) 1997

Vervolgens krijgt u van ons een brief, met daarin alle informatie over eventueel flexibel, onbetaald bevallings- en/of ouderschapsverlof. U kunt op het bijgaande aanvraagformulier aangeven hoe u uw verlof, uiteraard in overleg met uw leidinggevende, wilt regelen.

Sinds het onbetaald bevallingsverlof en ouderschapsverlof zijn ingevoerd hebben we vele vragen moeten beantwoorden over onder andere de gevolgen voor de pensioenopbouw en werknemersverzekeringen tijdens het onbetaald verlof. **Het doet ons daarom genoegen u te kunnen mededelen dat binnenkort over dit onderwerp via de personeelsadministratie een folder zal verschijnen.**

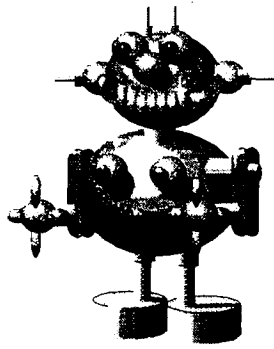
Personeelsadministratie, Dienst PO&O

BIT-JES

EN

BYTE-JES

De Helpdesk is verhuisd.

Zoals velen ondertussen wel zullen weten is de Helpdesk verhuisd naar een wat prettigere, ruimere en lichtere kamer. Dit was noodzakelijk gezien de faciliteiten, die in de oude ruimte onvoldoende aanwezig waren en de personele uitbreiding. U kunt ons nu vinden in het halletje voorbij de uitgang van het restaurant, de rechterdeur.

Het telefoonnummer blijft 8892 en alleen voor dringende storingen kunt u het zoemernummer 4032 gebruiken.

MS-DOS cursus

Sinds geruime tijd worden er in huis de cursussen WordPerfect en PlanPerfect gegeven. Hier hebben al vele mensen dankbaar gebruik van gemaakt. Nu blijkt dat voor een groot aantal computergebruikers onder ons de kennis van het besturingssysteem MS-DOS ontbreekt. Die kennis is toch wel nodig om b.v. zelf een diskette te formatteren of een back-up te maken. Nu wordt u in de gelegenheid gesteld om een basiscursus MS-DOS te volgen. Die zal bij voldoende aanmeldingen in het komende najaar gaan starten. De kosten hiervan zijn f 100,- inclusief B.T.W. en lesmateriaal.

De cursus bestaat uit 4 lessen van ieder 1 1/2 uur. De lessen worden verzorgd door Nel Leemans, voor degenen die al een cursus WordPerfect of PlanPerfect hebben gevolgd, geen onbekende. In de cursus zullen de basisprincipes van het besturingsprogramma worden behandeld en een aantal commando's zodat u als PC-gebruiker zelfstandiger kunt werken. Voor inlichtingen of inschrijven voor deelname kunt u contact opnemen met: Joke Roks, toestel 8892.

Als u aan de cursus wilt deelnemen, wordt u verzocht niet te lang te wachten met aanmelden in verband met de planning.

Te koop aangeboden:

PC merk Headstart, Diskettes en printer, dit alles voor f 200,-.

Inlichtingen bij Jan Mertens, toestel 8087.

Bitjes en Bytejes

In het IZB is een groot aantal mensen, die met een computer moeten werken of van de PC hun hobby hebben gemaakt. Daarom hebben we het plan opgevat om in de Medio een vaste rubriek te gaan plaatsen met mededelingen, betreffende

de het PC-gebruik of het Ziekenhuis Informatie Systeem, en wetenswaardigheidjes over computers en alles wat daar direct of indirect mee te maken kan hebben.

Ingezonden stukken zijn van harte welkom bij .....

Joke Roks ,
HelpDesk

PIET SPRENKELS, GLASKUNSTENAAR

Sinds mijn kindertijd ben ik gefascineerd door glas en wat je er allemaal mee kunt doen. Ik was steeds op zoek naar scherven, zoals je die aan de voet van kerken en op het strand kunt vinden. Je kon dan prachtig spelen met de lichtbreking die glas veroorzaakt. Ik ontdekte bijvoorbeeld, dat bepaalde soorten glas die lang in de aarde hadden gezeten, een prachtige paarlemoerglans kregen. Dit soort ontdekkingen gaf me de impuls om meer met glas te gaan doen.

“Op mijn vijftiende ging ik op zoek naar een opleiding voor glasblazer, maar die bleek er niet te zijn. Via via ontmoette ik een meester-glasblazer, die mij met het technische gedeelte heeft geholpen. Zodra ik enige ervaring had, ben ik begonnen mijn fantasie creatief te uiten in allerlei grote en kleine ontwerpen.

Mijn ervaring is dat het minimaal tien tot twaalf jaar duurt voordat je alle facetten van het glasblazen onder de knie hebt gekregen. En dan wel door acht uur per dag te spelen met de zwaartekracht.

Het duurt bijvoorbeeld jaren voor je het glas goed kunt centraliseren, voordat je linker- en rechterhand moeiteloos op elkaar ingespeeld zijn.”

Piet Sprenkels (1952) is geboren in Sprundel, gemeente Rucphen. Hij ontwikkelde zich via avondstudie tot beeldend kunstenaar. Sinds 1979 beoefent hij als zelfstandig ondernemer de glaskunst. Via diverse exposities - hij heeft altijd open atelier - kreeg hij landelijke bekendheid. Zijn interesse voor de mens in wording vertaalt hij in verschillende glazen objecten, die allemaal met foetale vormen te maken hebben. Zeer bekend is de “zwangere vrouw”, een ontwerp waarvoor hij een Benelux-octrooi heeft gekregen.

De afgelopen jaren heeft hij voor talrijke particulieren vrije opdrachten gerealiseerd. Ook banken en andere instellingen hebben interesse getoond voor zijn creativiteit met glas, hetgeen resulteerde in meerdere opdrachten voor grote glazen objecten.

Het atelier van Piet Sprenkels is van dinsdag tot en met zaterdag open van 09.00 tot 18.00 uur. Adres: Schimmelpennincklaan 2, 4871 GB te Etten-Leur (wijk Groot Sander). Telefoon: 01608 - 37001.

De nieuwe structuur van de FD

Om vragen en onduidelijkheden te voorkomen schetsen we de nieuwe structuur van de FD met de wijzigingen t.o.v. de oude situatie.

Bij de dienstleiding is het aantal stafmedewerkers van 2,0 tot 1,0 formatieplaats teruggebracht.

Er is één afdeling voeding ontstaan, waarin keuken en restauratieve voorzieningen zijn opgenomen. De functie hoofd restaurant is komen te vervallen.

Binnen de nieuwe FD bestaat één afdeling techniek, bestaande uit een groep algemene techniek en een groep instrumentatie-techniek. De heer C. Heessels is hoofd afdeling techniek, de heer L. Akkermans groepshoofd algemene techniek en dhr. R. Zagers groepshoofd instrumentatie-techniek.

De functies groepshoofd instrumentmakerij, groepshoofd bouw, tuin, afval en inventaris, hoofd MTA en medewerker inventaris zijn opgeheven. De inventaris-werkzaamheden zijn verdeeld over andere functies binnen de algemene techniek en de afdeling huishouding.

De heer G. in 't Groen is geplaatst in de functie van medewerker bedrijfsburo, de heer J. Roelands in de functie van eerste medewerker receptie en dhr. J. Nelemans in de functie van medewerker CSA. Daarnaast is dhr. C. Poppelaars geplaatst in de functie van nachtreceptionist binnen de afdeling interne zaken.

Bij de afdeling huishouding is het verpleegkundig materiaaldepot ondergebracht. Het beheer van bed- en overgordijnen en het verwisselen van gordijnen zijn taken van de afdeling huishouding geworden.

Binnen de afdeling logistiek heeft een uitbreiding met 1 formatieplaats plaatsgevonden voor de automatische bevoorrading van de OK. Reeds eerder is de geïntegreerde vervoersgroep aan de afdeling logistiek toegevoegd.

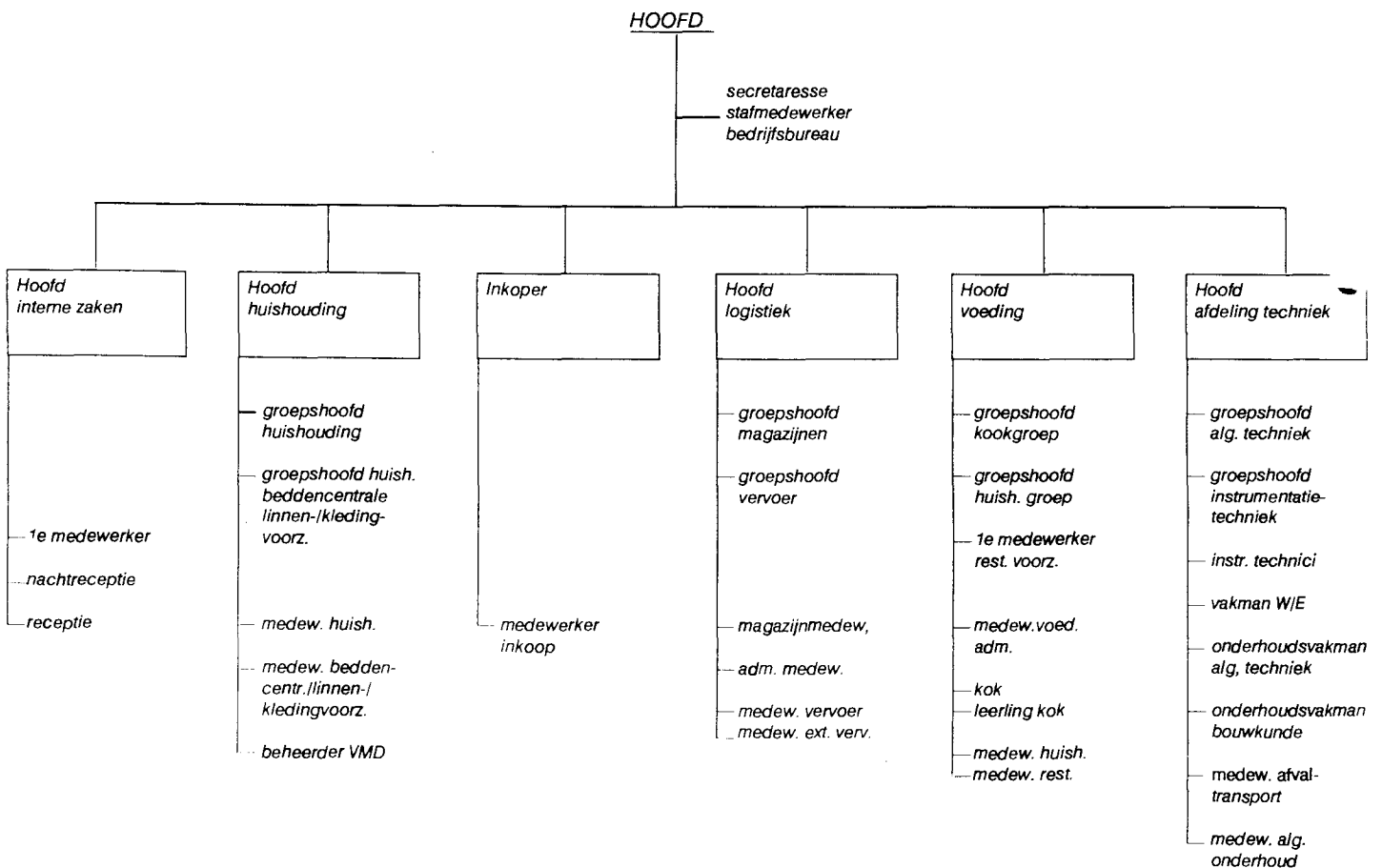
In de afdeling interne zaken en inkoop zijn geen wijzigingen opgetreden.

Tot slot het bedrijfsburo. Daar is de formatie met 0,5 formatieplaats uitgebreid (budgettair neutraal door herschikking binnen de FD) tot 1,7 formatieplaats.

Mochten er over de nieuwe structuur nog vragen zijn, neemt u dan s.v.p. even contact met ons op (toestel 8005).

J. Lucieer,
hoofd Facilitaire Dienst

ORGANISATIESTRUCTUUR PER 01-02-1994

Complimenten van de Milieu-inspectie voor IZB

Op woensdag 20 april jl. heeft de milieudienst Breda en het Hoogheemraadschap een milieu-inspectie in het IZB uitgevoerd. Naast het "doorlichten" van alle verstrekte vergunningen is men ook uitvoerig ingegaan op de verwerking van het ziekenhuisafval. Momenteel heeft het IZB meer dan 20 "afvalstromen", o.a. keukenafval, oud papier, kwikthermometers, injectienaalden, fotochemicaliën, medicijnen en laboratoriumafval.

Toen het theoretische deel achter de rug was, heeft een inspectie-tocht door het gehele IZB plaatsgevonden. Na deze uitvoerige inspectie kregen we als IZB de complimenten voor het feit dat we zo zorgvuldig met het milieu omgaan; een kritische lezer zal zeker nog wel opmerkingen hebben.

Omdat dergelijke inspecties ook bij anderen plaatsvinden, hechten wij veel waarde aan het oordeel van de milieudienst Breda. Wij sluiten ons daarom aan bij de bevindingen van de milieudienst en het Hoogheemraadschap en willen in het bijzonder de medewerkers van de afdeling Techniek complimenteren.

Milieu, zorg er goed voor!!

Jaap Lucieer,
hoofd Facilitaire Dienst

OPROEP OPROEP OPROEP

De redactie van de Medio heeft zoveel positieve reacties ontvangen naar aanleiding van de twee nieuwe, vaste rubrieken, namelijk de kookrubriek en het interview met een medewerker, dat we het idee hebben opgevat nog een andere vaste rubriek te starten.

We zouden graag mensen willen interviewen, die een leuke, spannende, aparte, vreemde hobby hebben en daar graag wat over zouden willen vertellen.

Daarom vragen wij u: wie kent iemand, of misschien bent u het zelf, met zo'n bijzondere hobby. Laat het ons weten! U kunt hiervoor contact opnemen met Ineke Voermans, secretaresse Facilitaire Dienst, toestel 8005.

DOEN HOOR !!

OPROEP OPROEP OPROEP

Thema-avond FEUERSTEIN

Geachte ouders, verzorgers en belangstellenden

Hierbij nodigen wij u uit voor een thema-avond op:

woensdag 18 mei 1994 om 19.30 uur.

Plaats : Breda
Kosten : f. 5,- per persoon.
Graag bij binnenkomst te betalen.

Het thema van deze avond luidt:

FEUERSTEIN.

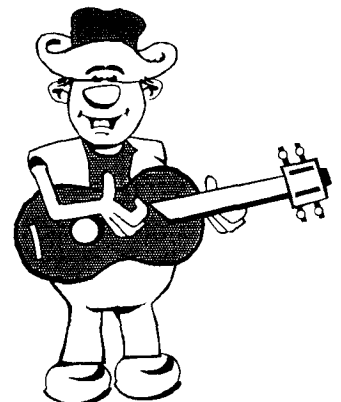
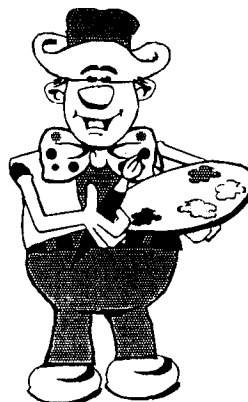
De Israelische professor Reuven Feuerstein stelt, dat ieder mens in staat is uit te stijgen boven het niveau van dat moment en vervolgens kan profiteren van hetgeen hem/haar is aangeleerd. Hiertoe is een speciale methode ontwikkeld, welke is neergelegd in een zgn. denktrainingsprogramma. Dit programma heet het Instrumenteel Verrijkingsprogramma (IVP).

De kern hiervan is, dat een ouder of een leerkracht door middel van een dialoog de ander denkgewoontes aanreikt, zodat die ander in staat is geheel zelfstandig problemen op te lossen. Iemand met een leerachterstand of een verstandelijk gehandicapte kan hierdoor effectiever leren denken.

De Stichting ter Bevordering van de Cognitieve Ontwikkeling (STIBCO) brengt de theorie van Feuerstein in ons land onder de aandacht.

Hans Jacobs, voorzitter van de Stibco, en Emiel van Doorn, docent IVP, zullen op deze avond een toelichting geven en spreken over de praktische toepassing van de theorie van Feuerstein in het dagelijkse leven. Ook zal men informatie geven over de ouder-oriëntatiecursus IVP, die in het najaar van start zal gaan in Breda.

Inlichtingen : Pauline van Rijsewijk
telefoon : 076 - 411372.

AUTOMATISERING
IN DE
GEZONDHEIDSZORG

UITWIJKOEFENING EEN SUCCES !

Binnen 2 uur overname van produktie mogelijk

In de nacht van donderdag 24 op vrijdag 25 maart heeft DIV met succes een uitwijkoefening gehouden. Hiermee werd bewezen dat de produktie van het rekencentrum in Tilburg binnen 2 uur volledig door het rekencentrum in Breda kan worden overgenomen.

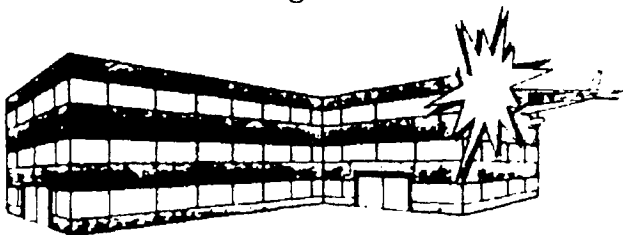
Continuïteit

Door de toename van de automatisering in een organisatie wordt de organisatie daar ook steeds afhankelijker van. Bij het langdurig wegvallen van de geautomatiseerde hulpmiddelen moet de organisatie kunnen terugvallen op handmatige procedures. Naarmate er echter minder storingen optreden, neemt de kennis van de handmatige procedures af en bestaat de kans dat deze intussen zijn verouderd. Hierdoor zal het langer duren, voordat de organisatie de handmatige werkwijze weer heeft opgepakt. Een hoge beschikbaarheid van het informatiesysteem is daarom van groot belang.

Uitwijkcentrum

De continuïteit van het informatiesysteem is al geruime tijd een belangrijk aandachtspunt van DIV. Een reeds lang bestaande maatregel is de dubbele uitvoering van alle systemen. Hierdoor kan bij uitval van het ene systeem de produktie door het andere systeem worden overgenomen. Daarenboven hebben recent twee nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden, die een sterke verbetering betekenen voor de continuïteit van het ZIS. Allereerst is er een nieuwe netwerkstructuur geïmplementeerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van het zogenaamd I(S)DN. Hierdoor is het mogelijk bij uitval van de netwerkverbinding tussen DIV en organisatie

Crash F16 in Tilburg !

fictief krantenbericht

(bijvoorbeeld als gevolg van graafwerkzaamheden) direct, zonder onderbreking voor de eindgebruikers, over te schakelen op een back-up netwerkverbinding.

De tweede recente ontwikkeling is de inrichting van het rekencentrum in Breda. Hierbij is er rekening mee gehouden dat het rekencentrum in Breda als uitwijkcentrum van het rekencentrum in Tilburg moet fungeren en andersom. Bij een ernstige calamiteit zoals een brand in of een neergestort vliegtuig op een van beide rekencentra kan het andere rekencentrum de produktie van het getroffen rekencentrum overnemen.

Oefening

Periodiek moet worden nagegaan of de vastgestelde uitwijkprocedure en de bijbehorende technische voorzieningen in de praktijk nog voldoen. Een uitwijkoefening kent drie aandachtspunten:

- uitwijk van databank;
- omschakelen van het netwerk;
- ondersteuning vanuit uitwijklocatie.

Bij de oefening op de avond van 24 maart 1994 is met name aandacht besteed aan de eerste twee punten. Om 21.07 uur werd het startsein voor de uitwijkoefening gegeven. Vervolgens werden alle netwerkverbindingen van het rekencentrum Tilburg met de "buitenwereld" verbroken. De vaste schijven met daarop de databank werden vanuit het rekencentrum in Tilburg getransporteerd naar het rekencentrum in Breda.

Na een acclamatiseringsperiode voor de vaste schijven en enkele technische aanpassingen kon het systeem om 23.05 uur voor het acceptatieteam worden geopend. In dezelfde periode werden acties uitgevoerd om de netwerkverbindingen van de organisaties naar DIV Tilburg om te schakelen naar DIV Breda. Hierdoor konden de systemen vanaf 23.05 uur ook daadwerkelijk vanuit de betreffende organisaties worden benaderd. Door acceptatieteams in de organisaties te Tilburg en Waalwijk is vervolgens de ontstane situatie getest. Bij deze tests zijn geen problemen geconstateerd.

Conclusie

Bij een calamiteit tijdens kantooruren kan de produktie binnen 2 uur nadat de beslissing tot uitwijk is genomen volledig door het uitwijkcentrum worden overgenomen. Bij een calamiteit buiten kantooruren vraagt het oproepen van de nodige medewerkers naar verwachting 1 uur extra. Dit is een van de onderdelen die tijdens toekomstige uitwijkoefeningen zal worden getest. Het resultaat van de uitwijkoefening mag zonder meer een succes worden genoemd. De continuïteit van uw informatiesysteem en de dienstverlening van DIV is door de nieuwe voorzieningen ook bij grote calamiteiten verzekerd.

JE VOELT JE TOCH GEPAKT

of te wel de macht van HET formulier in IZB

Eind vorig jaar zond de salarisadministratie/PO&O naar alle afdelingen in ons ziekenhuis een nieuw model van de maandelijks per personeelslid in te vullen dagurenstatus, samen met een handleiding en nadere aanwijzingen op de achterkant: extra exemplaren konden worden betrokken via het magazijn (bestelnr. 1000965).

Omdat ons bekend was dat alles wat uit het magazijn in IZB komt, voorzien is van een prijskaartje en de handleiding op de achterkant toch niet veel nodig zou zijn (bovendien is 1 exemplaar op een afdeling wel genoeg) besloten we voor maandelijks gebruik voldoende exemplaren te kopiëren. Immers, copiekosten worden in IZB (nog) niet naar afdelingen doorbelast. Bovendien bestaan daarvoor ook nog wel andere trucs. Winst voor onze afdeling, of althans minder uit te geven, op jaarbasis ruim f. 50,-. Niet veel, maar ja, alle beetjes helpen.

Begin maart werden we door de salarisadministratie - bij herhaling - gesommeerd om niet langer het zelf gecopieerde, verkleinde exemplaar van de door ons ingeleverde dagurenstaten te gebruiken. Verbazing, wij hadden immers het present-exemplaar van de salarisadministratie op hetzelfde formaat gecopieerd. Na enig speurwerk bleek dat het present-exemplaar een verkleinde versie was van het in het magazijn te verkrijgen exemplaar.

Om een erg lang verhaal kort te maken: we bestelden voor een bedrag van 9,4 cent per exemplaar bij het magazijn voldoende dagurenstaten voor de komende 3 maanden, want het is immers verstandig om in het IZB niet te veel intern te gebruiken formulieren op voorraad te hebben: ze veranderen nogal eens spontaan van lay-out, waardoor de oude exemplaren opeens niet meer bruikbaar zijn; ze mogen niet geretourneerd worden en je zit zo met een, weliswaar kleine, verliespost. Groot was evenwel onze verbazing toen in de stapel aangeleverde dagurenstaten zich een aantal exemplaren bevond van hetzelfde formaat dat wij indertijd hadden gebruikt en wat kennelijk niet meer mocht! Ondanks het feit dat een medewerkende in het magazijn vertelde dat in het hele magazijn alle andere exemplaren het goede formaat hadden en dat ze nooit verkleinde exemplaren hadden gezien, zullen wij in de apotheek deze verkleinde exemplaren gewoon (blijven) gebruiken: ze komen uit het magazijn en we betaalden er een dubbeltje voor: ze kunnen ons wat!!

Overigens vraag je je af of het doorbelasten van de kosten van allerlei formulieren van de ene dienst binnen IZB naar de andere dienst niets anders is dan het schuiven met bedragen, waarvan niemand echt beter wordt: naar onze mening

broekzak -> vestzak en bedrijfseconomisch nauwelijks verantwoord.

Voor oningewijden: er bestaan binnen IZB zeer veel aan te schaffen formulieren, zoals daar zijn (verre van compleet):

- factuurcontrolestroken (2,3 ct. per stuk, in 2 maanden 3 verschillende exemplaren);
- dagurenstaten (9,4 ct. per stuk);
- declaratieformulier reis- en verblijfkosten (4,7 ct. per stuk);
- het wel-voorraad-magazijnaanvraagformulier en het niet-voorraad-magazijnaanvraagformulier (resp. 16 en 45 ct. per NCR duplo resp. triplo-vel);
- het aanvraagformulier voor facilitaire diensten (14 ct. per stuk);
- het aanvraagformulier voor personeelsmutaties (58 ct. per stuk) of
- studiecontracten (9 ct. per stuk);
- aanvraagformulier voor telefoonvergoedingen (9 ct. per stuk);
- aanvraagformulier voor zaalreservering (5 ct., kan echter ook gratis per telefoon).

Ja, de afdelingen Facilitaire Dienst en PO&O lijken wat dit betreft kampioenen. Maar ook elders in IZB: stel u ziet zich genoodzaakt een FONA-melding in te leveren: jawel, eerst middels een:

- aanvraagbon wel-voorraad-artikelen (16 ct.) bij het magazijn een FONA-meldingsformulier aanvragen (9 ct.), wat na een paar dagen keurig bij u wordt afgeleverd. Dan pas kunt u uw droevig verhaal kwijt.

Als we bedenken dat elke zichzelf respecterende, klantvriendelijke bank haar klanten gratis overschrijvings- en andere formulieren en soms enveloppen (IZB middenformaat: 17 ct. per stuk) ter beschikking stelt, zijn we dan in IZB niet een beetje doorgedraafd?

Conclusie:

Voorlopig blijven wij IZB-formulieren toch maar fotocopiëren. Wel zo goedkoop en wel zo eenvoudig, eventuele boze afdelingen als weer eens niet op een formeel IZB-formulier is ingeleverd, op de koop toe nemend.

A. Stuurman,
hoofd apotheek

DANKBETUIGING

Ik wil iedereen hartelijk bedanken voor de cadeaus, bloemen en attenties, die ik mocht ontvangen voor mijn 12 1/2-jarig jubileum. Daarbij speciaal dank aan mijn collega's voor de leuke avond.

Nellie Broeders, Medische Administratie

MIJN NAAM IS.....

Marty Jacobs (32)

organisatorisch hoofd
psycho-sociale koepel

- Muziek: speelt een belangrijke rol in mijn leven. Ik luister graag naar rustige muziek en heb sinds kort wekelijks pianoles.
- Grootste hekel aan: bekrompenheid, kortzichtigheid, bureaucratie.
- Eten: de franse keuken. Je kan me straffen met de hollandse pot, m.n. de gekookte aardappel staat bij mij op de zwarte lijst.
- Uitgaan: in een cafeetje een kop koffie drinken. Bezoek aan grote steden. Amsterdam is favoriet.
- Hobby: muziek, lezen, (binnenhuis)architectuur.
- Land: Nederland.
- Tijdschrift: Tutti (maandblad klassieke muziek), Gaykrant.
- Boek: Huis met de geesten, Isabelle Allende.
- Krant: Volkskrant.
- Man: Paul de Leeuw: schopt tegen heilige huisjes aan.
- Vrouw: Ien Dales: verstond de kunst zichzelf te zijn.
- Drank: koffie, Spa-rood, rode wijn, cognac.

Weet je trouwens dat...

als wij, "nuchtere nederlanders", meer onszelf zouden durven zijn, het binnen de psychiatrie een stuk rustiger zou zijn? Het vereist wel een zekere moed om jezelf te zijn want de consequenties van dit "eigen" gedrag zijn niet altijd even simpel. Lukt je dat wel, dan stap je waarschijnlijk een stuk tevredener door het leven en hoef je niet meer zo prestatiegericht achter jezelf aan te hollen.

Dicht bij jezelf blijven, naar je hart luisteren... het zijn misschien wollige kreten maar wanneer je ze eigen kunt maken dan ben je aardig op de goede weg. Je kunt geen goede contacten onderhouden wanneer je jezelf niet als vertrekpunt neemt, wanneer je ontevreden bent over jezelf. Trouwens de grootste altruïst is onzelfzuchtig uit eigenbelang!

De komende jaren zal 1 op de 3 à 4 mensen geconfronteerd worden met de psychiatrie en daar kun je een aantal oorzaken voor aanwijzen: de maatschappij wordt steeds complexer en individualistischer. De hoge werkloosheid zorgt voor een groot sociaal isolement. Het sociale vangnet wordt alsmat grootmaziger (vroeger kon je eens van je af praten

bij de pastoor, de buurvrouw of bij je familie die vlak bij je woonde). Door dit sociale isolement ga je dingen opkropen, je hebt geen uitlaatklep meer. Ook het opgroeien in groepsverband neemt af (beperkt verenigingsleven, kleine en/of gebroken gezinnen). En juist in groepsverband doe je sociale vaardigheden op zoals het sluiten van compromissen, het doen van concessies, het trekken van je eigen grenzen.

Behalve erfelijke belastbaarheid en persoonlijkheidsstructuur spelen sociale omstandigheden dus een flinke rol bij het psychisch ziek worden.

De mate van psychisch ziek zijn is overigens niet gerelateerd aan de hoogte van het intellectueel of maatschappelijk niveau. Het kan iedereen overkomen. Een goed voorbeeld is misschien wel dr. Kuiper. De man is 30 jaar een gerenommeerd practizerend psychiater en hoogleraar geweest. Door een combinatie van factoren (o.a. een flinke griep en stoppen met werk) is hij psychotisch geworden. Hij heeft over deze periode in zijn leven een boek geschreven en het "Ver heen" als titel gegeven. Zo zie je dat "zelfs" een zeer bekende psychiater gek kan worden. De patiëntenpopulatie op de PAAZ is dan ook een weerspiegeling van de maatschappij.

En geef het woord dan nu maar aan .....

Liesbeth Daalmans, hoofd huishouding.

Hanneke Kuijpers

ENQUETE

Afgelopen maand hebben wij een enquête gehouden om te kijken of onze leden nog leuke ideeën hadden voor onze personeelsvereniging. In de wandelgangen hoor je wel eens, wanneer komt er weer eens een fietsenrally of barbecue, maar door gebrek aan belangstelling gaat dit nu alweer enkele jaren niet door, dus dachten we, een enquête.

Van de ongeveer 800 leden hebben hier 22 mensen op gereageerd. Ondanks deze magere belangstelling hebben we toch hele leuke reacties binnen gekregen, waaronder: langlaufen, tenniscompetitie, bonte avond, casino, karaoke, dropping, dweiltocht, uitstapjes met bus, b.v. naar Holiday on ice.

Na de vakantie hopen we dat er voldoende animo bestaat om enkele activiteiten hiervan te kunnen organiseren. Alvast een prettige vakantie toegewenst.

Namens DIO,
Margot Dijkers

OP Z'N LEKKERST

Medio Kookrubriek

Even iets voor tussendoor

Minisneetjes (4 pers.)

Rooster 3 witte casinoboterhammen goudbruin en snijd iedere boterham in 6 minisneetjes. Beleg 6 minisneetjes met partjes van 1 schijf ananas plus twee plakjes belegen kaas en bestrooi deze met paprikapoeder.

Beleg 6 sneetjes met plakjes augurk, wat tomatenketchup en 2 plakjes belegen kaas.

Beleg de laatste 6 sneetjes met champignonhoedjes (waar je vooraf een schepje mangochutney in kunt scheppen) en dek alles wederom af met 2 plakjes belegen kaas. Plaats de minisneetjes op een bakplaat midden in een voorverwarmde oven van 225 C° en laat de kaas goudbruin gratineren.

Boodschappenlijstje:

- * 3 sneetjes casinobrood;
- * 1 schijf ananas;
- * 6 plakken belegen kaas;
- * 6 stuks champignons;
- * augurk;
- * tomatenketchup;
- * paprikapoeder;
- * (eventueel mangochutney).

Toveren met toetjes

In veel desserts worden slagroom, roomijs, volle vla en andere producten met veel verzadigde vetzuren gebruikt. Vaak is daar een vervanging voor te vinden. Een goede vervanger van slagroom is kwark, garderoom, umer of halfvolle biogarde.

Gaat het om het luchtige effect van geklopte slagroom, denk dan eens aan stijfgeslagen eiwit. In plaats van roomijs is sorbetijs van puur fruit een goede keus.

Halfvolle vla's zijn minder vet dan hun volle varianten. Nog beter is het om de halfvolle vla's te mengen met magere yoghurt of met magere kwark.

KLOKKENBERG WINNAAR ZESKAMP

Op zaterdag 7 mei vond onder zomerse omstandigheden de jaarlijkse Zeskamp in verband met de Dag van de Verpleging plaats.

De Zeskamp werd dit jaar georganiseerd door het Ignatius Ziekenhuis en vond plaats bij V.V. Baronie.

Nadat om 14.30 uur dhr. J. van de Linde de deelnemers verwelkomd had, kon de Zeskamp beginnen.

Er waren leuke spelletjes zoals: de rode draad, waar men eerst door een kruiptunnel moest en daarna het modderbad door en vervolgens Voet van de vloer, Estafettespel, een Paardenrace, Water overgooien en een Taarhapwedstrijd.

Het eerste gedeelte was rond 17.30 uur afgelopen en alle deelnemers moesten toen om 20.30 uur terug zijn in zaal Bruininks voor de feestavond met play-back show, die meeltdede voor de einduitslag.

De jury bestond uit Birgitte Schaerlaeckens, Kees Hooserman, Kees Stallen en Peter Werther.

Er waren veel goed verzorgde optredens maar Siereveld werd net als vorig jaar winnaar met een nummer van Laura Pousini, op de voet gevolgd door de familie von Trapp met Do, re, mi.

Rond middernacht kon de einduitslag bekend worden gemaakt en toen bleek dat De Klokkenberg de eerste prijs had behaald. De einduitslag was als volgt:

	<u>Instelling:</u>	<u>Aantal punten:</u>
1.	De Klokkenberg	107
2.	Ignatius Ziekenhuis	92
3.	Siereveld	91
4.	Fundatie	81
5.	M.M.D.	74
6.	Huize Vredenbergh	70
7.	St. Petrus	65
8.	De Breedonk	63
9.	G.G.D.	58
10.	De Blauwe Kamer	57
11.	Huize Overakker	54
12.	Huize IJpelaar	51
13.	Vuchterhage	50
14.	Elisabeth	45
15.	Princenhof	38

De prijs voor de mooiste joker ging naar Huize IJpelaar.

kan terugzien op een zeer geslaagd feest.

Willem Hartmans

DE OR KOMT NAAR U TOE

TUSSENTIJDSE VERKIEZINGEN

Op dinsdag 12 april j.l. was het zover. Er werden tussentijdse verkiezingen gehouden t.b.v. twee vacatures in de Ondernemingsraad. Drie personen hadden zich verkiesbaar gesteld, waardoor de verkiezing doorgang kon vinden. Het stemburo was opengesteld vanaf 7.00 tot 18.30 uur. Van de ongeveer 1.000 aanwezige medewerkers hebben er bijna 500 hun stem uitgebracht. Het verheugde de Ondernemingsraad dat er zo'n grote opkomst was. Dit gegeven wekt bij de Ondernemingsraad de indruk, dat medezeggenschap wel degelijk leeft binnen het IZB.

OR-cursus

Verrijkt met twee nieuwe leden ging de Ondernemingsraad van 13 t/m 15 april 1994 op cursus bij het SBI te Oisterwijk.

Op de eerste dag, nadat organisatorische en huishoudelijke zaken en het programma besproken waren, kreeg iedereen de gelegenheid de verwachtingen voor de cursus kenbaar te maken. Enkele van die verwachtingen waren: werken aan teambuilding, filosoferen over de positie van de OR en het beleid van de totale organisatie. Algemeen was de verwachting, dat het besef zich openbaarde bij de leden dat de OR een team is of moet zijn, waaraan rechten ontleend worden, maar waar zeker ook verplichtingen tegenover staan (veel denken, hard werken). Daardoor het verkrijgen van een duidelijke OR-visie, professionalisering, samenwerking, communicatie en vertrouwen.

Als eerste thema werd een evaluatie gehouden van het OR-beleidsplan. De aanleiding was, dat er in 1993 door de OR en de Commissies een beleidsplan opgesteld zou worden. Door de betrokkenheid van de OR bij de ombuigingsplannen, waaraan de OR prioriteit verleende, is van het eigenlijke beleidsplan minder terecht gekomen dan verwacht. Toch was het van belang voor de continuïteit van de OR om tussentijds een balans op te maken. Het doel van dit thema was te onderzoeken of de leden zicht hadden op motieven van niet en wel uitgevoerde beleidszaken en het weten welke zaken zij mee wilden nemen in het beleidsplan 1994.

Het tweede thema, dat aan de orde kwam was de strategie van de OR. Er werd een inleiding gegeven over de plaats van de OR in de krachtvelden van de organisatie en de individuele belangen. Ook werd gesproken over de stijl van de OR, als trendsetter of als trendvolger, en kwamen verschillende

aanpakken aan de orde. Daarna zijn in een drietal groepen een aantal praktijkgevallen behandeld. Bij de bespreking was er gelegenheid voor discussie en voor het integreren van eigen cases. Vooral het ombuigingsplan is daarbij ter sprake geweest en ook de achterban. Over de samenwerking in deze is helder, duidelijk en open met elkaar gediscussieerd.

De tweede dag stond de Outdoortraining op het programma. Het doel hiervan is tweeledig. Enerzijds is er het kennismakingsaspect, anderzijds is er het groepsproces, waarbij aan het licht komt hoe de groep in diverse oefeningen op problemen reageert. De werkwijze van de Outdoor en de methodiek hield in: opdracht bespreken, evalueren en het geleerde naar de volgende opdracht meenemen. Wat geleerd is op die dag in het bos, is dat de praktijk in de vorm van opdrachten de beste leerschool is. Het praten of lezen over onderwerpen als teamwork of leiderschap levert niet meer op dan kennis en begrip over het functioneren van een team. Begrip van theorie is echter geen garantie voor de vaardigheid. Daarom is leren door ervaring zo succesvol. Vooral op gebieden als sociale vaardigheden, groepsdynamica en leiderschap. Alle deelnemers waren het erover eens, dat het een waardevolle dag was. In het verdere verloop van de cursus is verscheidene keren teruggегреpen naar: "Ervaring doet meer dan 1.000 woorden". Om 20.00 uur liet iedereen zich het diner goed smaken.

Op de derde dag zouden de thema's "De OR en het beleid" en "De relatie OR en achterban" aan de orde komen. Voor dat over het beleid nagedacht werd, zijn de diverse OR-commissies besproken. Op de vraag hoe de commissies functioneren en welke suggesties leven ter verbetering, is goed met elkaar gepraat in alle openheid. De inleiding van Christ Termohlen (kwaliteitsnota) en John de Wit (Financieel Beleid en toekomstvisie) zijn achterwege gelaten, omdat zij reeds veel informatie hadden ingebracht in de afgelopen dagen.

De conclusies die getrokken werden betreft het werken met commissies waren: gevaar van te grote autonomie en communicatiestoornis. Daarom moet er gezorgd worden, dat de commissie-structuren duidelijk zijn zodat ieders verantwoordelijkheden zichtbaar zijn. De OR zou dat kunnen bereiken door vaste afspraken te maken over momenten van terugkoppeling van de commissies aan de OR. Opgemerkt is dat met zo'n grote OR het werken met commissies de manier is om efficiënt en effectief te werken. Hierna was het moment daar om na te denken over de toekomstplannen.

Voor het thema OR en achterban was onvoldoende tijd. Besloten is om dit onderwerp niet expliciet te behandelen tijdens deze cursus. Het is echter niet zo, dat de achterban helemaal vergeten is. Uiteindelijk zit de OR in de instelling voor de achterban. Het zal wellicht een onderwerp voor een volgende keer zijn, want

Wat is een OR zonder achterban?

Medio

Evaluatie

De OR-leden vonden het een prettige en vooral leerzame cursus, waarbij het Outdoorgebeuren geweldig was om te ervaren. Er was een goede aanpak door de cursusleider, die niet teveel een stempel drukte op het geheel, maar veel ruimte liet voor een eigen inbreng. Iedereen kreeg de kans om aan bod te komen. De cursusleider schrijft in zijn commentaar op de cursus dat hij het fijn vond met deze OR te werken; open en kritisch, nadenkend en vooral ook gevoel voor humor.

Na drie dagen van hard werken (dagelijks van 9.00 tot 20.00 uur) ging iedereen van de welverdiende rust in het weekend genieten.

John de Wit,
Ambtelijk Secretaris

SAMENSTELLING OR-COMMISSIES

In de OR-vergadering van 28 april j.l. heeft er een nieuwe indeling plaatsgevonden van de OR-commissie. De samenstelling van de OR-commissie is als volgt:

Dagelijks Bestuur

dhr. C. Termohlen	voorzitter
mevr. N. Baars	vice-voorzitter
dhr. B. Sprengers	secretaris

Commissie Financiële zaken

dhr. R. Heer
dhr. P. Eelants
dhr. D. Evers
dhr. H. den Boer

Commissie Personeel & Organisatie

dhr. A. Looymans
dhr. T. v.d. Heyden
dhr. J. Braspenning
dhr. B. van Twist
mevr. A. Zegveld

V.G.W.M-commissie

mevr. J. Higgins	
dhr. H. den Boer	
mevr. M. van Mil	
dhr. G. in 't Groen	buitenlid
dhr. T. Adriaensen	buitenlid

Tevens kan ik u mededelen dat de OR besloten heeft de naam van de Arbo/VGW-commissie te veranderen in de V.G.W.M.-commissie. De letters V.G.W. mogen duidelijk zijn, de M staat voor Milieu.

Met vriendelijke groet, namens de Ondernemingsraad,
B.J.G.M. Sprengers,
secretaris,

b/a. J.C.H.M. de Wit,
ambtelijk secretaris

BALKJE(S)

Te huur

Appartementje: Heuvelkwartier, beschikbaar per 1 mei 1994 voor 1 werkende vrouw. Begane grond bestaat uit: slaapkamer 3,5 x 2,5 m., woonkamer 4,5 x 3,25 m., keuken met douche 2,5 x 2 m., bergruimte, toilet.

Gemeenschappelijk gebruik schuur en tuin, proeftijd van 9 maanden.

Geen katten, honden, konijnen, etc. toegestaan.

Voor meer informatie: bel 076 - 223196.

MISSIETENTONSTELLING TEVENS VERKOOP

Unieke expositie van
Afrikaanse en Oosterse kunst

Prachtige verzameling

Steunt het missiewerk van onze Deurnese pater Bennebroek (MSC), werkzaam in Mirauke Yrian Yaja.

Ignatius Ziekenhuis - Molengracht 21 Breda

maandag	30 mei	14.00 - 19.00 uur
dinsdag	31 mei	11.00 - 19.00 uur
woensdag	1 juni	11.00 - 19.00 uur
donderdag	2 juni	11.00 - 19.00 uur
vrijdag	3 juni	11.00 - 19.00 uur

TOEGANG GRATIS

PERSONALIA

MEDEWERKERS IN DIENST

S.F.C. Adriaens	medewerker huishouding	1 april 1994
I.C.J.B. van den Brand	poortarts Acute Hulp	1 april 1994
S.F.J.M. Brenters	leerling verpleegkundige unit 46	1 april 1994
M.A. van Buul	leerling verpleegkundige unit 52	1 april 1994
N. Bijlsma	medewerker huishouding	1 april 1994
N. Charfaoui	leerling verpleegkundige unit 51	1 april 1994
R.S. da Costa	leerling verpleegkundige unit 58	1 april 1994
P.A.A. van Gool	leerling verpleegkundige unit 37	1 april 1994
W.F. Hammega	leerling verpleegkundige unit 47	1 april 1994
M.A.H. Hermsen	leerling verpleegkundige unit 46	1 april 1994
A.A. Hinten	leerling verpleegkundige unit 38	1 april 1994
P.J.M. Langen	leerling verpleegkundige unit 48	1 april 1994
G.A.M. Leijtens	leerling verpleegkundige unit 42	1 april 1994
S. Loyens	medewerker huishouding	1 april 1994
M. Lucieer	medewerker huishouding	1 april 1994
M. Marré	verpleegkundige Dagverpleging	1 april 1994
M.M.A.L.P. van Miert	poortarts Acute Hulp	1 april 1994
S.J.P. Nagtzaam	leerling verpleegkundige unit 37	1 april 1994
G.E.C.M. de Regt	leerling verpleegkundige unit 41	1 april 1994
S.M. Riemers	medewerker huishouding	1 april 1994
K.J.C.M. Romme	radiod. laborant CT/MRI röntgenafd.	1 april 1994
B.A.E. van Ruymbeke	medewerker huishouding	1 april 1994
H.A.M. Schalk	leerling verpleegkundige unit 24	1 april 1994
A.J.H.M. Schellekens	medewerkster huishouding keuken	1 april 1994
H.G.A. Sommen	leerling verpleegkundige unit 57	1 april 1994
J.G.A.M. van Tol	leerling verpleegkundige unit 56	1 april 1994
B. Verschuren	analist histologie	1 april 1994
E.T.L. Wolters-Vogelaar	leerling verpleegkundige	1 april 1994

MEDEWERKERS UIT DIENST

C.W. van Egeraat	organisatorisch hoofd PAL	1 april 1994
E.A.M. Peemen-de Graaf	medewerker huishouding	1 april 1994
L.H.A.M. Luchtenberg	magazijnmedewerker	1 april 1994
P.A.M. Snoeren	medewerker registratie/archivering	1 april 1994
G.M. Theuwis	verpleegkundige kinderafdeling	1 april 1994
J.T.M. van de Ven	verloskundige	1 april 1994
M.P.R.J. Wagemakers	diëtist	1 april 1994
I.P.A.M. van der Velden	verpleegkundige	27 april 1994
C.C.M. van der Burg	medewerker vervoer	1 mei 1994
M.J.C.W.J. Arnold	poortarts Acute Hulp	1 mei 1994
K.W.A. Biemans	afdelingshoofd OK anaesthesie	1 mei 1994
M.C. Verstraate	leerling radiodiagnostisch laborante	1 mei 1994

Medio

GEBOREN

LEX 15 april 1994
Zoon van Wil en Marie-Louise Heijmans-Kolsteren, secretaresse polikliniek inwendige geneeskunde

MESUT 21 april 1994
Zoon van Yusuf en Sultan Türkoglu-Aksoy, tolk verpleegafdeling 20

EDGAR 22 april 1994
Zoon van Ad en Anja Adams-Claessen, stomaverpleegkundige afdeling 45

JEROEN 24 april 1994
Zoon van Johan Weterings en Bertine Oudesluijs, diëtiste

GIJS 28 april 1994
Zoon van Marc en Gabriëlle Bruinhof-Mourits, verpleegkundige CCU

HUWELIJK

7 mei 1994
Edwin Voermans en Mariëlla van de Riet, klinisch fysiotherapeut

20 mei 1994
Jan Spierings en José van Gorp, laborant hartvatenkamer

20 mei 1994
Frans van Rijn en Yvonne Schaerlaeckens, functielaborante

27 mei 1994
Arnold de Vries en Jolinda de Craen, verpleegkundige kunstniercentrum

---

SYMPOSIA EN 1-2 DAAGSE CURSUSSEN (Klinische Zorg)

Onderstaande lijst is een inventarisatie van alle symposia/korte cursussen voor de komende periode. De nadere informatie over betreffende symposia kun je vinden in de map symposia, bij L. Raams, K.Z.

Datum	Onderwerp	Aanmelden	Kosten
27-05-94	Nationaal Congres Gezondheidszorg 2000	??	f. 275, -
02-06-94	Zorg, opvang en begeleiding van chronisch zieken	??	f. 150, -
08-06-94	Stresscongres	??	f. 595, - excl. BTW
09-06-94	Barcodering in de gezondheidszorg	26-05-94	f. 395, - excl. BTW
09-06-94	Methodische verpleegkundige logistiek	??	f. 295, -
09-06-94	Conflicthantering	??	f. 349, - excl. BTW
10-06-94	Ontwerpen en veranderen van zorgprocessen	20-05-94	f. 325, -
10-06-94	Een short-stay afdeling, waarom en hoe?	??	f. 125, -
10-06-94	De kunst van het motiveren	??	f. 349, - excl. BTW
15-06-94	Idem		
17-06-94	Conflicthantering	??	f. 349, - excl. BTW
28-09-94	Projectontwikkeling ziekenhuis en eerstelijns	??	f. 570, -
30-09-94	De wet BIG, kwaliteit via protocollering	30-05-94	f. 160, -
28-10-94	Kankerpatiënt en verpleging	08-10-94	f. 95, -
10-11-94	Dermatologische verpleging en verzorging	??	f. 75, -